

ПРАВИЛНИК О КУЋНОМ РЕДУ ЗА ИЗДРЖАВАЊЕ КАЗНЕ ЗАТВОРА

I – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником детаљније се уређују начин живота и организација рада осуђених лица на издржавању казне затвора, дуготрајног затвора и казне малољетничког затвора (у даљем тексту: казна затвора) у казнено-поправним установама Републике Српске (у даљем тексту: Установа).

Члан 2.

Примјерак овог правилника треба да буде доступан осуђеним лицима за вријеме издржавања казне затвора у Установи, у складу са Законом о извршењу кривичних санкција Републике Српске (у даљем тексту: Закон).

Члан 3.

- Осуђена лица издржавају казну затвора према одредбама Закона и другим прописима у складу са Законом.
- На осуђена лица којима је казну затвора изрекао Суд Босне и Херцеговине примјењују се Закон Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера и други прописи донесени на основу тог закона.

Члан 4.

Поступање са осуђеним лицима мора бити човјечно и с поштовањем њиховог људског достојанства, водећи при томе рачуна да се одржи потребан ред и дисциплина.

Члан 5.

Осуђена лица дужна су, у складу са Законом, да се придржавају одредаба Закона, овог правилника, наредби и упутстава руководиоца Установе и других овлашћених лица.

II – ПРИЈЕМ, УПОЗНАВАЊЕ, ИСПИТИВАЊЕ ЛИЧНОСТИ, КЛАСИФИКАЦИЈА И УТВРЂИВАЊЕ ПРОГРАМА ПОСТУПАЊА

Члан 6.

- Пријем осуђених лица на извршење казне затвора у Установи врши се на основу упутног акта који је издао надлежни суд.
- Приликом пријема осуђеног лица обавезно се у складу са Законом утврђује његов идентитет, и то на основу података из судске одлуке и личних исправа (личне карте, путне исправе или других докумената погодних за утврђивање идентитета).
- Ако се идентитет не може утврдити на основу исправа наведених у ставу 2. овог члана, тада његов идентитет потврђује овлашћено службено лице које га је спровело у Установу, о чему се сачињава службена забиљешка, коју потписује овлашћено службено лице које је извршило спровођење.
- Након утврђивања идентитета осуђени се уписује у пријемну књигу, а потом смјешта у просторије пријемног одјељења (у даљем тексту: одјељење).

- Упутни акт и друга документација на основу које је извршен пријем осуђеног лица предаје се дежурном лицу, које га просљеђује у матичну евиденцију.

Члан 7.

- Приликом пријема врши се претрес осуђеног лица и претрес његових ствари.
- Претрес врше службена лица која су истог пола као и лице које се претреса.
- Не сматра се претресањем ако је извршен само спољни преглед одјеће и личних ствари.

Члан 8.

- Осуђеном лицу се приликом пријема у Установу привремено одузимају: новац, драгоцености, средства за одржавање електронске комуникације, фото-апарат, камера, лијекови и сви предмети који су погодни за самоповређивање, напад или бјекство.
- Осуђено лице за вријеме боравка у Установи код себе може имати: ортопедска помагала, прибор за одржавање личне хигијене, одјећу и обућу (један џемпер, вунену капу, пуловер, спортску одјећу и патике, једнобојне мајице, пиџаму, два пара зимског и љетног веша, чарапе и марамнице, пар рукавица), прибор за пушење, 50 кутија цигарета, чашу за воду, породичне фотографије, књиге, прибор за писање, вјенчани прстен и часовник.
- По одобрењу руководиоца Установе осуђено лице може код себе задржати и друге ствари.

Члан 9.

- Одузете ствари уписују се у евиденцију одузетих ствари осуђених лица, а евиденција се води у три примјерка, коју обавезно потписује службено лице и осуђено лице.
- Један примјерак се издаје осуђеном лицу, други примјерак се прилаже уз одузете ствари, а трећи примјерак остаје у евиденцији одузетих ствари.
- Приликом отпуштања са издржавања казне затвора или премјештаја осуђеном лицу ствари се враћају и лице потписује да је преузело привремено одузете ствари.

Члан 10.

- Ствари привремено одузете од осуђеног чувају се у Установи, а лијекови се предају здравственој служби.
- Новац, драгоцености и средства за одржавање електронске комуникације држе се у каси или на другом сигурном мјесту.
- Ствари које су привремено одузете од осуђеног лица предају се или шаљу породици или лицу које осуђени одреди, а ствари лица која немају коме да их пошаљу задржавају се у депозиту.
- Ствари подложне кварењу неће се депоновати, већ се, ако се не могу послати породици осуђеног лица, уносе у записник и уништавају.

Члан 11.

- По пријему у Установу осуђена лица се смјештају у одјељење, а болесна осуђена лица у болницу, односно стационар Установе.
- У одјељењу се проучава личност осуђеника са психолошког, педагошког, социјалног и

безбједносног становишта и утврђује програм поступања.

- Осуђени који издржава казну затвора до једне године може се задржати у одјељењу најдуже 15 дана, а осуђени који издржава казну затвора дужу од једне године може се задржати у одјељењу најдуже 30 дана.

Члан 12.

- Непосредно по пријему у Установу врши се купање, шишање и бријање осуђених лица (осим оних којима је у складу са посебним прописима дозвољено ношење дуге косе и браде).
- Здравствени преглед осуђеног лица обавља се најкасније 24 часа након пријема, а налаз се уноси у здравствени картон.

Члан 13.

- За свако осуђено лице формира се лични лист, у који се уносе подаци о осуђеном лицу.
- Осуђени се фотографише и узимају се отисци прстију, у складу са Законом.

Члан 14.

- У одјељењу се осуђена лица упознају са одредбама Закона, овим правилником, прописом о употреби ватреног оружја и других средстава принуде, овлашћењима службених лица, Правилником о дисциплинској одговорности осуђених лица, мјерама хигијенско-техничке заштите и другим прописима из ове области.
- Закон и подзаконски акти наведени у ставу 1. овог члана, као и други прописи донесени на основу Закона треба да буду доступни осуђеним лицима током издржавања казне затвора.

Члан 15.

- По пријему у Установу осуђено лице има право да путем писма или телефона упозна породицу са својим правима у погледу дописивања, посјета и примања пошти.
- Ако осуђено лице нема новца, биће му омогућено да се јави ужој породици о трошку Установе.

Члан 16.

- За вријеме боравка у одјељењу осуђена лица уређују и одржавају уредност у просторијама у којима бораве и обављају и друге послове који се могу организовати у том одјељењу.
- За вријеме трајања боравка у одјељењу све активности које се врше изван одјељења (љекарски преглед, исхрана, боравак на свјежем ваздуху и др.), осуђена лица обављају под надзором радника службе обезбјеђења.

Члан 17.

- На основу резултата проучавања личности осуђеног, које врши тим стручњака одјељења, утврђују се приједлог програма поступања и процјена ризика.
- Програм поступања садржи: класификациону групу, врсту посла, потребу општег и стручног образовања, медицински третман, потребу рада у области породичних односа, интензитет и облик васпитног рада, као и обим слободних активности, те друге активности које треба да се предузму ради преваспитања осуђеног лица.

Члан 18.

- Током издржавања казне затвора промјена програма поступања врши се зависно од понашања осуђеника, његовог залагања на раду, дисциплине, стеченог повјерења, те резултата процеса преваспитања.
- Приједлог програма поступања утврђује одјељење, а програм поступања и његову промјену одобрава руководилац Установе.
- Промјена програма поступања врши се на приједлог службе третмана.
- Из одјељења осуђена лица се распоређују у припремну групу, а потом у класификационе групе и васпитне колективе према утврђеним критеријумима.

Члан 19.

- У класификационим групама прати се понашање осуђеног лица, прихватање и реализација програма поступања, оцјењују се резултати које осуђеник постиже у појединим активностима.
- Зависно од постигнутог успјеха у реализацији програма поступања врши се рекласификација осуђених лица.
- Установа најмање два пута годишње провјерава успјех у остварењу програма поступања за свако осуђено лице.

Члан 20.

- Приједлози за рекласификацију утврђују се на састанцима микротима, на којима обавезно учествују васпитачи, радници службе обезбјеђења и стручни инструктори.
- Коначан приједлог за рекласификацију и коначне класификационе групе утврђују се на састанцима службе третмана.
- Критеријуми за распоређивање у поједине класификационе групе, одобравање погодности, као и друге појединости прописују се Правилником о класификацији и рекласификацији осуђених лица.

III – СМЈЕШТАЈ, ИСХРАНА И ОДИЈЕВАЊЕ

Члан 21.

- По изласку из одјељења осуђена лица се распоређују у просторије намијењене за смјештај осуђених лица.
- Ако здравствени разлози захтијевају, осуђено лице се смјешта у стационар.
- Распоред осуђених лица по спаваоницама врши васпитач.

Члан 22.

- Свако осуђено лице задужује се посебним креветом, постељином и гардеробним ормаром.
- Постељина се састоји од: душека, јастука, два чаршава, јастучнице и најмање два ћебета.
- Кревети су током цијелог дана уредно намјештени, а личне ствари сложене на за то одређено мјесто.
- Слободно вријеме осуђена лица проводе у одређеним просторијама за дневни боравак, а боравак у спаваоницама дозвољен је за вријеме ноћног одмора и поподневног одмора у

трајању од два часа, и то за осуђена лица која су радно ангажована.

- Недјељом и празником у поподневним часовима дозвољава се одмор у трајању до два часа за сва осуђена лица.
- Боравак у спаваоницама дозвољен је и осуђеним лицима којима је љекар одредио строго мировање, и то за вријеме које је наведено у одобрењу љекара.

Члан 23.

- Просторије у којима осуђена лица бораве и раде загријавају се.
- Загријавање просторија зависи од климатских услова, а траје од октобра до 15. Априла
- Уколико временски услови или други објективни разлози то захтијевају, руководилац Установе може скратити или продужити гријну сезону.

Члан 24.

- Све просторије Установе морају се адекватно одржавати и чистити, а осуђена лица дужна су да поступају према наредбама службених лица када је потребно одржавање личне и колективне хигијене.
- Ред и чистоћу у спаваоницама одржавају осуђена лица која у њима бораве.
- Ходнике, просторије за дневни боравак и остале просторије чисте осуђеници – редари које одређује васпитач.

Члан 25.

- Осуђена лица добијају дневно три obroка хране, obroци се дијеле у правилним размацима, а квалитетом и количином треба да задовољавају прехранбене и хигијенске стандарде, а уједно су примјерени доби, здрављу, врсти посла који обављају и њиховим вјерским захтјевима.
- Изузетно од става 1. овог члана, осуђена лица која раде на тежим пословима или раде у ноћној смјени, добијају додатни оброк, који се може узимати на радном мјесту.
- На основу таблице исхране, руководилац Установе утврђује јеловник за седам дана унапријед, за осуђена лица која су болесна јеловник се утврђује уз прибављено мишљење љекара, а јеловник се поставља на видно мјесто и доступан је осуђеним лицима.
- У јеловнику се исказује калорична вриједност сва- ког obroка изражена у џулима.
- За вријеме поста осуђеним лицима – вјерницима омогућава се исхрана по прописима тог поста.
- Вода за пиће је доступна сваком осуђеном лицу.
- У спаваоницама и просторијама за дневни боравак осуђена лица могу држати намирнице купљене у кантини – продавници Установе, добијене у пакету или приликом посјете.

Члан 26.

- Вријеме подјеле дневних obroка утврђује се распоредом дневних активности.
- Оброк траје најдуже 30 минута, а размак између obroка не може бити краћи од четири часа нити дужи од осам часова.
- За вријеме obroка осуђена лица дужна су да се понашају у складу са општом

културом.

- Свим осуђеним лицима није дозвољено узимање obroка у осуђеничкој трпезарији ван термина и распореда утврђеног за сваки васпитни колектив.

Члан 27.

- У Установи треба да се налази продавница – кантина у којој осуђена лица могу куповати основне прехранбене артикле и друге ствари за личну употребу.
- Врсте артикала, начин на који се врши куповина и радно вријеме продавнице одређује руководилац Установе.
- На видном мјесту у продавници је истакнут цјеновник свих артикала и других ствари за личну употребу, који се продају по набавној цијени, увећаној само за прописани порез, који не садржи никакав вид зараде.

Члан 28.

- У саставу продавнице – кантине налази се кафе-кухиња за осуђена лица.
- Радно вријеме продавнице – кантине и кафе-кухиње одређује руководилац Установе.
- Осуђена лица могу конзумирати кафу само у вријеме које је одређено.

Члан 29.

- Да би осуђени могао купити робу у продавници и кафе-кухињи, мора имати новчана средства на свом депозиту.
- Роба се не продаје на одгођено плаћање.

Члан 30.

Ако у Установи нема продавнице, Установа обезбјеђује набавку артикала и ствари на други одговарајући начин.

Члан 31.

- Осуђеним лицима Установа може обезбиједити одјећу и обућу прикладну климатским условима и годишњем добу.
- Одјећа треба да је таквог изгледа који не дјелује деградирајуће и понижавајуће.
- Осуђена лица имају право на посебна радна одијела и другу одговарајућу опрему, ако то захтијевају послови које обављају.

Члан 32.

- Осуђена лица задужену одјећу и обућу брижљиво чувају и одржавају.
- У случају проузроковане штете намјерно или из крајње непажње, штета се наплаћује у складу са општим прописима о накнади штете.

Члан 33.

- Осуђена лица су прописно обучена у свим приликама.
- Спортску одјећу осуђено лице може носити за вријеме и непосредно послије бављења спортским и другим организованим активностима.
- Када осуђена лица добију дозволу за излазак ван круга Установе, носе властиту одјећу.

IV – ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И ХИГИЈЕНСКЕ МЈЕРЕ

Члан 34.

- По пријему у Установу осуђено лице прегледа љекар ради утврђивања здравственог стања и радне способности.
- Налаз о здравственом стању и радној способности уписује се у здравствени картон осуђеног лица.

Члан 35.

За пружање здравствене заштите осуђеним лицима, у Установи се организује рад опште амбуланте, стоматолошке амбуланте, приручне апотеке и стационара.

Члан 36.

- Ради обављања љекарског прегледа, осуђена лица се јављају дежурном раднику одјељења у које су распоређени, а љекарски преглед и друге медицинске услуге обављају се сваког радног дана.
- Осуђено лице може затражити здравствену помоћ током цијелог дана.
- Љекарски прегледи врше се у амбуланти Установе према распореду рада амбуланте.
- У хитним случајевима после редовног радног времена дежурни Установе ће, уз консултацију са заводским љекаром, осуђено лице упутити на љекарски преглед у мјесну здравствену установу, о чему одмах обавјештава руководиоца Установе.

Члан 37.

- Ако се осуђено лице упућује на лијечење у здравствену установу, трошкове лијечења сноси Установа, осим у случајевима ако је до нарушавања здравља дошло самоповређивањем
- За вријеме издржавања казне затвора осуђеним лицима се омогућава лијечење, поправка и вађење зуба у стоматолошкој амбуланти.
- Трошкове лијечења зуба који су обољели током издржавања казне и стоматолошке протетике сноси Установа, а ако је осуђено лице ступило на издржавање казне затвора са обољелим зубима и уколико жели да их лијечи, или користи услуге стоматолошке протетике трошкове сноси лично.

Члан 38.

- Осуђена лица дужна су да се придржавају упутстава љекара и радника за здравствену заштиту и да користе прописане лијекове.
- У случају кад не постоји могућност лијечења у стационару Установе, теже обољела лица упућују се на лијечење у другу Установу у којој постоји могућност лијечења или у здравствену установу.
- Љекар Установе упућује осуђено лице на лијечење уз сагласност руководиоца Установе.
- Осуђено лице које за вријеме издржавања казне затвора душевно оболи или показује тешке психичке сметње смјестиће се у одговарајућу специјализовану здравствену установу, о чему одлучује министар правде, на образложен приједлог руководиоца Установе.
- У случају када је лице из ст. и 4. овог члана осуђено од Суда Босне и Херцеговине, о упућивању на лијечење обавјештава се Министарство правде Босне и Херцеговине.

Члан 39.

- Специјалистички љекарски преглед врши се на основу упутнице љекара.
- Специјалистичком прегледу из става 1. овог члана обавезно присуствује здравствени радник Установе.
- Ако осуђено лице тражи специјалистички преглед који није одредио љекар Установе, трошкове тог прегледа сноси осуђено лице.
- Специјалистички преглед из става 3. овог члана одобрава руководилац Установе на приједлог љекара.
- Ако осуђено лице одбија да узима храну или да се лијечи, те тиме угрози виталне животне функције, примјењују се и без његовог пристанка неопходне медицинске мјере, ако за то постоје медицинске индикације, у складу са прописима из области здравствене заштите у Републици Српској и међународним прописима и стандардима у вези са етичким поступањем љекара са лицима који штрајкују глађу.

Члан 40.

- Осуђена лица могу набављати лијекове и ортопедска помагала о свом трошку или их примати од породице по одобрењу љекара, уколико их не посједује Установа.
- Осуђеним лицима забрањено је, у складу са Законом, да код себе држе лијекове.
- Терапија се примјењује према упутствима љекара, а под надзором здравственог радника или радника службе обезбјеђења.

Члан 41.

Осуђена лица која раде у кухињи, продавници и другим мјестима у Установи гдје су у непосредном контакту са намирницама, храном и људима, подлијежу редовном љекарском, односно санитарном прегледу, а у складу са општим прописима морају бити одјевени као угоститељски радници.

Члан 42.

- Просторије у којима бораве осуђена лица, њихова опрема, ствари, храна, вода за пиће, одјећа и обућа, подлијежу редовном прегледу здравственог радника, а просторије за спремање, чување и расподјелу хране, редовном прегледу санитарне инспекције.
- Храну која се спрема у осуђеничкој кухињи, свакодневно прије подјеле проба здравствени радник, а у његовом одсуству, дежурни Установе, о чему се води евиденција.
- Узорак сваког obroка хране чува се 24 часа у посебној посуди и на прописан начин.

Члан 43.

- Осуђена лица свакодневно одржавају личну и општу хигијену.
- Купање се по потреби обавља свакодневно.

Члан 44.

- Постељина осуђених лица мијења се два пута мјесечно, а по потреби и чешће.
- Уколико у Установи не постоје услови за организовано прање и сушење личног рубља осуђених лица, осуђено лице рубље пере и суши самостално.

Члан 45.

- Осуђено лице је уредно ошишано и обријано и своју косу уредно одржава.

- Осуђено лице свакодневно се брије самостално.
- Осуђена лица шишају се у бријачници Установе, осим оних који се налазе на издржавању дисциплинске казне упућивања у самицу, мјере усамљења или оних који су из здравствених разлога смјештени у посебне просторије Установе.
- Право на бријање у бријачници Установе имају осуђена лица са психофизичким сметњама, болесници који се налазе у стационару Установе и осуђена лица која издржавају дисциплинску казну упућивања у самицу или мјеру усамљења.

Члан 46.

- Одјећу и обућу којом су задужена у току издржавања казне осуђена лица морају свакодневно чистити и брижљиво чувати.
- Прије почетка ноћног одмора осуђено лице одјећу и обућу уредно слаже на за то одређено мјесто.

Члан 47.

- Осуђена лица просторије у којима бораве и раде уредно одржавају.
- Спаваонице осуђених лица крече се према потреби, а најмање једном годишње.
- Просторије које служе за свакодневну употребу провјетравају се и чисте сваког дана, а ћебад се истреса два пута мјесечно.
- Заједничке просторије генерално се чисте сваких седам дана.
- Непосредни надзор на одржавању потребне хигијене у заједничким просторијама у којима бораве осуђена лица врше васпитач, дежурни радник службе обезбјеђења и здравствени радник.

Члан 48.

- Забрањено је пушење у спаваоницама, трпезарији и радним просторијама.
- Ако је за пушење обезбијеђен одговарајући простор у одјељењу на којем је распоређено осуђено лице, пушење је забрањено и у просторијама за дневни боравак.

Члан 49.

Редовна дезинфекција, дезинсекција и дератизација просторија врши се два пута годишње у складу са важећим прописима, а по потреби и чешће.

Члан 50.

- Осуђеним лицима која раде и стално бораве у затвореним просторијама или се из разлога безбједности или других разлога не упућују на рад, омогућава се боравак на свјежем ваздуху (шетња) у кругу Установе, најмање три часа дневно.
- Осуђеним лицима која издржавају дисциплинску казну упућивања у самицу или мјеру усамљења, омогућиће се шетња у трајању од најмање једног часа дневно, а шетња се изводи у кругу Установе на посебно одређеном мјесту уз обавезан надзор радника службе обезбјеђења.

Члан 51.

Вријеме боравка на свјежем ваздуху за осуђена лица која се налазе на лијечењу у стационару Установе, зависно од здравственог стања и потребног лијечења одређује лекар Установе.

V – ДУЖНОСТИ, ОБАВЕЗЕ И ПРАВА ОСУЂЕНИХ ЛИЦА

Члан 52.

Осуђена лица за вријеме издржавања казне затвора у Установи понашају се у складу са Законом и овим правилником.

Члан 53.

- При сусрету са запосленим у Установи и другим службеним лицима осуђено лице у стојећем ставу поздравља или отпоздравља одговарајућим поздравом према добу дана.
- Осуђено лице се приликом обраћања представља личним именом и презименом, а запослене у Установи ословљава са “господине” или “госпођо” васпитачу, “господине” или “госпођо” инструкторе и сл.
- Запослена службена лица осуђена лица ословљавају поименично и дужни су да се коректно односе према њима и да отпоздраве на њихов поздрав.

Члан 54.

- Устајање, лична хигијена, спремање просторија, доручак и припрема за посао обављају се као дневне активности од 00 до 7.00 часова.
- Осуђена лица ручак обављају од 30 до 15.30 часова, а вечеру од 18.30 до 19.30 часова.
- Повечерје је у 22,00 часа, а ноћни одмор траје до 6.00 часова.

Члан 55.

- Недјељом и током републичких празника и других дана када се у складу са законом не ради, устајање и друге јутарње активности помјерају се за један час касније.
- Осуђена лица која се налазе на поштеди коју је одобрио љекар Установе и осуђена лица која користе годишњи одмор у кругу Установе ослобађају се обавезе да устају на знак за устајање.
- На знак за повечерје гасе се свјетла, а осуђена лица дужна су да легну у кревет.
- Руководилац Установе или лице које он овласти може дозволити праћење ТВ програма и послужења знака за повечерје.
- Дневни, недјељни и годишњи одмор осуђена лица проводе у просторијама за дневни боравак и другим просторијама предвиђеним за боравак у слободно вријеме.

Члан 56.

Руководилац Установе одређује распоред и других дневних активности (радно вријеме, слободне активности и друго) у Установи.

Члан 57.

- Правну помоћ осуђеном лицу пружа службено лице правне струке, распоређено на радно мјесто у складу са прописима о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Установи.
- Правна помоћ односи се на остваривање права и обавеза осуђених лица у Установи, и проводи се кроз предузимање потребних радњи за заштиту права и интереса осуђених лица везаних за издржавање казне затвора.
- Свако осуђено лице може затражити правну помоћ предајући захтјев са питањима у писаном облику васпитачу, који тај захтјев доставља службеном лицу за давање правне помоћи, уз обезбјеђивање потребних информација о осуђеном лицу, предмету захтјева

осуђеног лица и евентуалним активностима по том питању које су до тада биле предузимане.

- Службено лице припрема одговоре, а осуђеном лицу их саопштава непосредно, о чему води уредну евиденцију.

VI – ДОПИСИВАЊЕ, ПРИМАЊЕ ПОСЈЕТА И ПОШИЉКИ, ЗАДОВОЉАВАЊЕ ВЈЕРСКИХ ПОТРЕБА, УСЛОВИ И НАЧИН РАСПОЛАГАЊА НОВЦЕМ

Дописивање, примање посјета и пошиљки

Члан 58.

- Осуђена лица имају право на контактирање са члановима својих породица, са другим лицима и организацијама ради заштите својих права и законом заштићених интереса, у складу са Законом.
- Осуђена лица страни држављани могу се обраћати и конзуларним органима своје државе или државе која штити њихове интересе, уколико посебним законом није другачије одређено.
- Пријем и отпремање поште врши се посредством управе Установе, о чему се води посебна евиденција.
- У хитним случајевима осуђена лица могу слати телеграме члановима уже породице и другим лицима, по одобрењу руководиоца Установе.
- Осуђено лице може обављати телефонске разговоре са члановима своје породице и у ту сврху у Установи постоји телефонска говорница.
- Телефонски разговор обавља се најмање једном седмично у трајању не дужем од десет минута.
- Приликом ступања на издржавање казне затвора осуђено лице пријављује бројеве телефона чланова своје породице.
- Уколико се из безбједносних и других разлога телефонски разговор прислушкује, осуђено лице мора бити обавијештено о томе.
- Осуђеним лицима је, у складу са законом, забрањено посједовање и коришћење мобилног телефона.

Члан 59.

- Осуђена лица имају право подношења молбе или жалбе у дискрецији руководиоцу Установе, омбудсману и органима за надзор над радом Установе.
- Поднесци из става овог члана упућују се, односно примају путем управе Установе.
- Представке и друга писмена страни држављани могу слати на матерњем језику.

Члан 60.

- Осуђеним лицима омогућава се читање дневне, као и периодичне штампе, те свакодневно праћење радио и ТВ програма.
- Установа је ради задовољавања потреба осуђених лица за информисањем претплаћена на довољан број дневних и недјељних листова.

Члан 61.

Осуђена лица имају право да се претплате на дневне, недјељне или периодичне листове и

часописе, као и другу забавну и стручну литературу.

Члан 62.

- Осуђена лица имају право да у складу са Законом примају посјете чланова породице, и то сродника у правој линији, а у побочној линији до другог степена сродства (родитељи, браћа, сестре, супруга, дјеца, усвојеник, усвојилац).
- По одобрењу руководиоца Установе осуђена лица могу посјећивати и друга лица, у случајевима када се на приједлог службе третмана процјени да би то могло позитивно да утиче на осуђено лице.
- Редовна посјета у трајању од 60 минута одобрава се најмање једанпут у мјесецу.
- Зависно од класификационо-стимулативне групе у коју је осуђено лице распоређен, руководиоца Установе на приједлог службе третмана може одобрити и чешће редовне посјете, као и продужено трајање посјете.
- У изузетним случајевима, из оправданих разлога могу се одобрити и ванредне посјете, уз сагласност руководиоца Установе.
- Пријем посјета обавља се у намјенској просторији под непосредним надзором радника службе обезбјеђења.
- За вријеме трајања посјете осуђена лица дужна су да се понашају пристojно.

Члан 63.

- По одобрењу руководиоца Установе осуђеном лицу се, зависно од класификационо-стимулативне групе у коју је распоређен, може дозволити слободна посјета брачног друга.
- Брачни друг који долази у слободну посјету мора имати вјенчани лист који није старији од шест мјесеци или уредну потврду о ванбрачној заједници, издату од надлежног органа социјалног старања.
- Посјета из става овог члана може се одобрити једном мјесечно.
- Слободна посјета обавља се у намјенској просторији Установе, без надзора службених лица.

Члан 64.

- Посјете се обављају у дане и вријеме које распоредом о дневним активностима одреди руководиоца Установе.
- У дане републичких празника и других дана када се у складу са законом не ради врши се пријем посјете без обзира на дан у седмици одређен за посјете.

Члан 65.

- Осуђено лице има право да га на његов захтјев посјећује адвокат, односно пуномоћник који га заступа.
- Посјета се обавља у складу са чланом став 1. овог правилника.

Члан 66.

Службено лице које је задужено за обављање посјета врши претрес лица која долазе у посјету, ако то захтијевају разлози безбједности.

Члан 67.

- Ако се осуђено лице или његов посјетилац грубо или непристојно понашају, посјета се прекида.
- О прекиду посјете одлучује дежурно службено лице о чему у писаној форми обавјештава васпитача и руководиоца Установе.

Члан 68.

- У случају појаве епидемије или из безбједносних разлога руководиоца Установе може привремено забрани-ти посјете, док трају разлози који су довели до такве одлуке.
- Осуђеним лицима ће се омогућити да о трошку Установе обавијесте чланове уже породице о привременој забрани посјета.

Члан 69.

- Осуђена лица имају право на пријем пакетних пошиљки једнапут мјесечно од чланова породице из члана 1 став 1. овог правилника путем поште, као и приликом посјете.
- Изузетно од става 1. овог члана руководиоца Установе може одобрити пријем пакетних пошиљки и од других лица.
- У пакету је дозвољено примати рубље, предмете за личну хигијену, штампу, храну и цигарете.
- Нето тежина пакета не може бити већа од осам килограма.
- Осуђена лица могу примати цигарете у количини до једног килограма мјесечно.
- Пакет садржаја из става 3. овог члана осуђено лице може донијети и приликом враћања са коришћења погодности ван круга Установе.

Члан 70.

У дане републичких празника и других дана када се по закону не ради осуђено лице може примити још један пакет тежине и садржине из члана 69. овог правилника.

Члан 71.

- Пакети и друге пошиљке које примају осуђена лица морају се прије уручивања прегледати.
- Преглед врши службено лице уз лично присуство осуђеног лица.
- Пошиљке се уз потпис пријема уручују истог дана када стигну у Установу.
- Ако се у пакету нађу предмети чије посједовање по одредбама овог правилника није дозвољено, са предметима се поступа у складу са чл. 9. и 10. овог правилника.

Задовољавање вјерских потреба

Члан 72.

- Осуђена лица имају право да задовољавају своје вјерске и духовне потребе и да учествују у вјерским обредима или скуповима организованим унутар Установе, те да користе вјерску литературу, у складу са вјерским прописима конфесије којој припадају.
- Право из става 1. овог члана имају и осуђена лица која се налазе у пријемном одјелењу, на издржавању дисциплинске казне упућивања у самицу или мјере усамљења под условом да се због тога не ремети безбједносна ситуација у Установи.
- Забрањена је, у складу са Законом, злоупотреба вјере по било ком основу.

Члан 73.

- Установа је дужна да обезбиједи просторије за одржавање вјерских обреда, као и редован долазак вјерских службеника.
- Просторије за задовољавање вјерских потреба користе се у времену које је потребно да се вјерске потребе обаве, а у складу са вјерским прописима одређене конфесије.
- Осуђена лица могу посјеђивати представници вјерских заједница и вјерски службеници ради обављања вјерских обреда.
- Просторије за задовољавање вјерских потреба одржавају осуђена лица вјерници који користе те просторије.

Услови и начин располагања новцем

Члан 74.

- Осуђено лице има право на неограничен пријем новчаних пошиљки путем поштанске упутнице.
- Новац који осуђено лице доноси са собом, добијен приликом посјете или поштанском упутницом, као и новац од награде и накнаде за рад депонује се на депозит осуђеног лица.
- Новцем оствареним од накнаде и награда за рад и новчаних пошиљки осуђено лице располаже у складу са Законом.
- Ради накнаде материјалне штете учињене у Установи која је утврђена правоснажним рјешењем руководиоца Установе, те на основу рјешења надлежног суда којим је утврђена новчана обавеза осуђеног лица према трећим лицима, ове обавезе ће се измирити из новчаних средстава осуђеника у складу са Законом.

Члан 75.

- Осуђено лице код себе не смије имати новац.
- Ако се приликом претреса код осуђеног лица нађе готов новац, тај новац ће бити одузет и положен на његов депозит.
- Приликом отпуштања са издржавања казне затвора, осуђеном лицу исплатиће се остатак неутрошеног новца са његовог депозита.

Члан 76.

- Новчана средства из члана 74. став 2. овог правилника воде се на личном депозиту осуђеног лица у складу са законом и прописима који се односе на финансијско пословање.
- Новац који се налази на личном депозиту осуђеног лица може се користити за куповину у продавници (кантини), а по одобрењу руководиоца Установе и за друге сврхе (подмиривање потреба породице, потребе адвоката, као и приликом коришћења погодности и сл.).
- Није дозвољено преношење новца са депозита једног осуђеника на депозит другог осуђеног лица.
- Платежно средство у продавници је конвертибилна марка.
- Свако осуђено лице може се непосредно информисати о стању новчаних средстава на

свом депозиту код службеног лица Установе које је задужено за те послове.

VII – МЈЕРЕ И ОБЛИЦИ ПРЕВАСПИТНОГ РАДА

Члан 77.

Ради оспособљавања да по повратку са издржавања казне затвора живе и раде у складу са важећим нормама друштвеног понашања, за свако осуђено лице се одређује одговарајући програм поступања, који се реализује сљедећим мјерама и облицима рада:

- а) васпитни рад,
- б) рад осуђених лица,
- в) образовање осуђених лица и
- г) културно-просвјетне и спортске активности.

Васпитни рад

Члан 78.

- У реализацији програма поступања учествују сви радници Установе личним примјером и непосредним контактима са осуђеним лицима.
- Носилац непосредног васпитног рада је служба третмана.
- Програм преваспитања систематски се остварује на основу годишњег програма и планова рада примјеном савремених облика, метода и средстава педолошког и педагошког рада.

Члан 79.

- Основни облици васпитног рада су индивидуални, групни, колективни и фронтални.
- Индивидуални рад организује се примјеном разних форми интервјуа и разговора.
- Групни рад остварује се кроз сљедеће форме: групно савјетовање, социотерапију, психотерапију и дискусионе групе, а колективни и фронтални рад одржавањем конференција, информативних састанака и предавања.

Члан 80.

- У Установи се формирају савјети васпитних колектива који имају за циљ развијање самосталности и одговорности осуђених лица учешћем у свом преваспитању (у даљем тексту: савјет васпитних колектива).
- Путем савјета васпитних колектива, осуђена лица у васпитном колективу активније учествују у рјешавању проблема који се односе на свакодневни живот у Установи.
- Осуђена лица, путем савјета васпитних колектива, дају приједлоге и покрећу иницијативе које помажу рјешавању свакодневних проблема у вези са одржавањем реда, дисциплине, хигијене, као и образовним, културним, спортским и другим корисним дјелатностима, а све ради побољшања услова издржавања казне затвора.
- У циљу боље организације савјета васпитних колектива, формирају се комисије као помоћна тијела тог савјета.
- Конституисање, дјелокруг и начин рада савјета васпитних колектива регулише се правилима о раду савјета васпитних колектива, које доноси руководилац Установе.

Рад осуђених лица и права по основу рада

Члан 81.

- Рад осуђених лица у складу са Законом организује се у привредној јединици Установе и на пословима од заједничког интереса за живот и рад осуђених лица у складу са предвиђеним програмом поступања.
- Привредна јединица своје потребе за радном снагом доставља служби за третман свакодневно, а најмање једном седмично.

Члан 82.

- Прије укључивања у процес рада обавезан је период обуке, након којег осуђено лице потписује изјаву да је обучено за одређени посао и којом потврђује свој пристанак да буде радно ангажован.
- Осуђена лица поступају по инструкцијама и упутствима стручних радника и других службених лица под чијим надзором раде, придржавају се прописа о противпожарној заштити и заштити на раду.
- Током радног времена забрањено је удаљавање са радног мјеста, вођење приватних разговора и на други начин нарушавања радне дисциплине, у складу са Законом.
- Осуђеним лицима забрањено је, у складу са Законом, да у радним јединицама, као и на сваком другом радном мјесту израђују било какве предмете за себе или другог без радног налога.

Члан 83.

- Редовно радно вријеме осуђених лица износи 40 часова седмично.
- Рад дужи од пуног радног времена може се организовати уз сагласност или на захтјев осуђеног лица, под условима одређеним Законом, о чему одлучује руководилац Установе.
- Поред редовног радног времена, осуђена лица се могу упослити два сата дневно на пословима који се обављају ради одржавања чистоће и омогућавања несметаног живота и рада у Установи, као и на другим текућим пословима, и за тај рад не примају накнаду.

Члан 84.

За осуђена лица која похађају наставу за опште и стручно образовање, радно вријеме не може трајати дуже од 30 часова седмично.

Члан 85.

У току редовног радног времена осуђена лица имају право на одмор у трајању од 30 минута, који не може бити на почетку и на крају радног времена.

Члан 86.

- Осуђена лица имају право на осмочасовни непрекидан одмор у току 24 часа, као и један дан у току седмице.
- Осуђена лица која издржавају казну затвора у трајању дужем од једне године, а која су на раду у Установи провели непрекидно 11 мјесеци, имају право на годишњи одмор у трајању од 18 радних дана у току године.
- Осуђена лица која издржавају казну затвора до једне године, а која су на раду у Установи провели непрекидно најмање шест мјесеци, имају право на годишњи одмор у трајању од једног радног дана за сваки навршени мјесец рада.

- Под временом проведеним на непрекидном раду у Установи подразумијева се вријеме радног ангажовања у Установама у којима осуђено лице издржава казну затвора, као и вријеме проведено на лијечењу због повреде на раду или професионалног обољења до којег је дошло радом у Установи.
- За сваку навршену наредну годину рада у Установи, осуђеном лицу припада по један дан годишњег одмора.
- Укупно трајање годишњег одмора по критеријумима из ст. и 5. овог члана не може бити дуже од 30 дана.
- Одмор се користи у намјенским просторијама у Установи, а Установа је омогућава осуђеном лицу да неискоришћени дио годишњег одмора искористи најдаље до краја јуна мјесеца наредне календарске године.
- У годишњи одмор урачунавају се и суботе, осим оних које падају у дане републичких празника и других да- на када се у складу са Законом не ради.
- Годишњи одмор се може користити у два једнака дијела, уколико то захтијева природа посла коју осуђено лице обавља и у зависности од жеље и потребе осуђеног лица, водећи рачуна о периоду између два годишња одмора.
- Осуђеном лицу се о коришћењу годишњег одмора издаје рјешење.

Члан 87.

- Осуђена лица имају право на накнаду за свој рад, која се исплаћује из средстава буџета које Влада Републике Српске исплаћује Установи и средстава које својим радом и пословањем оствари Привредна јединица Установе.
- Сва новчана примања за рад у току једног мјесеца чине мјесечну новчану накнаду осуђеном лицу.
- Новцем оствареним од накнаде и награде за рад осуђено лице слободно располаже, изузев у случајевима прописаним чланом 95. став 2. Закона.

Члан 88.

- Основица за обрачун мјесечне накнаде за рад осуђених лица је 20% од најниже цијене рада у Републици Српској.
- Утврђени основ из става 1. овог члана има вриједност коефицијента 1,00.

Члан 89.

Висина накнаде за рад осуђеним лицима утврђује се према врсти посла, количини и квалитету рада, дужини радног времена и доприносу у остваривању продуктивности и економичности пословања.

Члан 90.

- Према врсти посла накнада се утврђује категоризацијом свих послова и радних задатака на којима раде осуђена лица.
- У зависности од врсте посла, услова рада, сложености, одговорности и физичког напрезања, утврђују се категорије:

а) прва категорија: тешки послови због физичког и умног напрезања, сложени послови због технолошког процеса и тешки услови у којима се обавља рад,

б) друга категорија: послови и радни задаци који се обављају у стандардним условима и под стандардним околностима и

в) трећа категорија: лакши послови и радни задаци који захтијевају мање физичког и умног напрезања, који су по сложености лакши и који се обављају у лакшим условима рада.

- Руководилац Установе доноси акт о систематизацији радних мјеста за осуђена лица у којој је за свако радно мјесто утврђена категорија из става 2. овог члана.

Члан 91.

Према категоризацији послова и радних задатака утврђених у члану 90. овог правилника и стручној квалификацији која је потребна за обављање послова и задатака, утврђују се коефицијенти како слиједи:

а) прва категорија:

- ВСС или ВШС (VII и VI степен стручне спреме) утврђује се коефицијент 3,50,
- ВКВ (V степен стручне спреме) утврђује се коефицијент 3,00,
- ССС (IV и III степен стручне спреме) утврђује се коефицијент..... 2,50,
- ПК и НК (I и II степен стручне спреме) утврђује се коефицијент.....2,00;

б) друга категорија:

- ВСС или ВШС (VII и VI степен стручне спреме) утврђује се коефицијент 3,00,
- ВКВ (V степен стручне спреме) утврђује се коефицијент 2,50,
- ССС (IV и III степен стручне спреме) утврђује се коефицијент.....2,00,
- ПК и НК (I и II степен стручне спреме) утврђује се коефицијент 1,50;

в) трећа категорија:

- ВКВ (V степен стручне спреме) утврђује се коефицијент 2,00,
- ССС (IV и III степен стручне спреме) утврђује се коефицијент.....1,50
- ПК и НК (I и II степен стручне спреме) утврђује се коефицијент .....1,00.

Члан 92.

Према количини и квалитету рада, радној дисциплини и односу према средствима рада накнада осуђеним лицима утврђује се процентом увећања основице за обрачун према оцјени рада (радној оцјени) коју је осуђено лице добило за мјесец за који се утврђује накнада за рад, и то:

- а) осуђеном лицу са радном оцјеном
одличан (5) 10%,
б) осуђеном лицу са радном оцјеном
врло добар (4) ..... 5%.

Члан 93.

- Према дужини радног времена проведеног на послу, осуђеном лицу утврђује се мјесечна накнада према ефективном раду проведеном на одређеном радном мјесту.
- Ефективни рад се мјери у часовима, а обухвата и вријеме од 30 минута предвиђено за одмор у току радног дана.

Члан 94.

Ако запослени у привредној јединици добију накнаду по основу остварења продуктивности и економичности пословања, осуђеном лицу припада 20% од просјечно израчунате накнаде запослених у омјерима утврђеним одредбама овог правилника.

Члан 95.

Мјесечна накнада осуђених лица обрачунава се по формули:

$$МН = О / ФС \times ЕР \times К \times ПРО,$$

при чему је

МН – мјесечна накнада,

О – основица за обрачун мјесечне накнаде за рад осуђених лица,

ФС – просјечан фонд радних часова у мјесецу за који се врши обрачун,

ЕР – ефективни рад проведени на радном мјесту,

К – коефицијент утврђен према члану 91. овог правилника,

ПРО – проценат по основу радне оцјене према члану 92. овог правилника.

Члан 96.

- Руководилац Установе може на иницијативу радног инструктора и на приједлог Службе третмана новчано наградити или поклонити одређене артикле у роби осуђеним лицима за изузетне резултате рада и добро владање.
- Руководилац Установе утврђује који су резултати изузетни у сваком конкретном случају.

Члан 97.

- Осуђеним радно ангажованим лицима припада накнада у висини од 100% од просјечно остварене мјесечне накнаде у посљедња три мјесеца рада како слиједи:

а) за вријеме боловања усљед повреде на раду или професионалног обољења стеченог у Установи,

б) за вријеме коришћења годишњег одмора.

- За боловање настало у околностима које нису предвиђене ставом 1. овог члана, осуђеном лицу припада накнада у висини од 80% од просјечно остварене мјесечне накнаде у посљедња три мјесеца рада.
- Осуђеним лицима која прије ступања на боловање нису на раду провела период од три мјесеца, као просјек узима се накнада остварена у посљедњем мјесецу рада.

- Осуђено лице нема право на накнаду за вријеме боловања на којем се налази због самоповређивања.
- Право на накнаду немају осуђена лица која се налазе у бјекству или издржавају дисциплинску казну упућивања у самицу.

Члан 98.

- Накнада увећава се за рад ноћу 30%, за прековремени рад 35%, и за рад у дане државних празника за 50%.
- Рад дужи од пуног радног времена у свим случајевима одобрава руководиоца Установе.

Члан 99.

Осуђеним лицима која стичу стручно образовање, а према наставном плану раде одређен број часова на практичном раду, припада накнада за рад у износу од 70% од основице рада из члана 88. овог правилника.

Образовање осуђених лица

Члан 100.

- Малољетна и млађа пунољетна осуђена лица имају право на основно и средње образовање до нивоа трећег степена, а Установа је дужна да организује наставу у складу са прописима о основном и средњем образовању.
- Настава из става 1. овог члана може се организовати и за остала осуђена лица за које је то према налазу и мишљењу службе за третман корисно и потребно, у складу са предвиђеним програмом поступања.
- Трошкове школовања из става 2. овог члана сноси осуђено лице.

Члан 101.

- Настава у основној школи и школи за средње образовање изводи се према наставном плану и програму који се доноси у складу са важећим законом и прописима.
- При избору струке и занимања води се рачуна о способностима, жељама и склоностима осуђеног лица, дужини казне, могућностима Установе и другим околностима значајним за извршење казне.
- По завршетку школовања осуђеном лицу се издаје свједочанство о завршеној школи из којег се не види да је образовање стечено у Установи.

Члан 102.

- Осуђеним лицима која су прије ступања на издржавање казне затвора почела школовање руководиоца Установе може дозволити излазак ван Установе ради полагања испита у школама и на факултетима, ако у току издржавања казне затвора то заслужују својим радом и понашањем, те уколико то дозвољавају разлози безбједности.
- Трошкове школовања из става 1. овог члана сноси осуђено лице.

Члан 103.

- Стручно оспособљавање осуђених лица врши се теоријском припремом и практичном обуком у радионицама Установе.
- Установа може, према својим могућностима, организовати посебне облике стручног

оспособљавања (курсеви и семинари), ради проширивања знања стеченог кроз практичну обуку.

- О стручном оспособљавању осуђеног лица одлучује руководилац Установе на приједлог службе третмана и

привредно-инструкторске службе, које су одговорне за спровођење стручног оспособљавања.

Слободно вријеме осуђених лица

Члан 104.

- Установе осуђеним лицима обезбјеђују услове за коришћење слободног времена, у циљу унапређивања и задовољавања културних, умјетничких и духовних потреба, као и потреба за спортским и другим рекреативним активностима.
- У оквиру активности у слободно вријеме, у Установи се организују културно-просвјетне (драмска, музичка, фолклорна, рецитаторска, литерарна, ручне радиности, ликовна, и сл.) и спортске секције, као скуп активности за које се осуђена лица одређују по својој вољи, ради стицања позитивних навика за рационално коришћење и спровођење слободног времена.
- Културно-просвјетне и спортске активности организују се по посебном програму који утврђује и спроводи служба третмана.

Члан 105.

Програмски задаци културно-просвјетног и спортског рада реализују се кроз рад библиотеке, праћењем штампе и других публикација, организовањем предавања и састанака, праћењем радио и ТВ програма, кино-представа, видео-пројекција, организованим посјећивањем спортских и других приредби, секција, те спортским активностима према могућностима Установе.

Члан 106.

- Културно-просвјетне, спортске и друге слободне активности одвијају се у оквиру службе третмана.
- Активности из става 1. овог члана организују се у слободно вријеме и по одређеном програму.
- За овакав вид активности осуђеним лицима не припада накнада за рад.
- Слободно вријеме не подразумијева вријеме за обавезе осуђеног лица на радном мјесту, на одржавању личне и колективне хигијене и друге послове који су у вези са извршавањем свакодневних активности утврђених овим правилником.

Члан 107.

- Ограничавање учешћа осуђених лица у облике организованог коришћења слободног времена врши се само на основу безбједносне процјене службе обезбјеђења и службе третмана.
- Ако службе из става 1. овог члана процјене да ће осуђено лице злоупотријебити учешће у било којем облику организованог коришћења слободног времена, неће му се дозволити организовано коришћење слободног времена.

VIII – ОДРЖАВАЊЕ РЕДА И ДИСЦИПЛИНЕ

Члан 108.

- Ред и дисциплина у Установи одржавају се у интересу безбједности, прописаног начина живота и циљева процеса преваспитања.
- Осуђена лица дужна су, у складу са Законом, да се за вријеме издржавања казне затвора придржавају Закона, овог правилника и других прописа из области извршења казне затвора и наређења службених лица.

Члан 109.

- Осуђена лица се у међусобним односима понашају коректно, пристојно и уз поштовање личности другог.
- У случају дрског понашања осуђеника, вријеђања другог осуђеног лица или другог недозвољеног поступка, лице коме је увреда учињена не смије узвраћати увреду истом мјером, већ је дужно да о сваком таквом случају обавијести васпитача или друго службено лице.

Члан 110.

Осуђеним лицима је, у складу са Законом, забрањена међусобна купопродаја, размјена, као и давање, односно узимање накнаде за обавезе које је осуђено лице дужно да лично изврши (радне обавезе, намјештање кревета, чишћење просторија, круга, одјеће, обуће и слично).

Члан 111.

Осуђеним лицима забрањено је, у складу са Законом, коцкање у било ком виду, уживање алкохола и опојних дрога и других омамљујућих средстава.

Члан 112.

- Осуђеним лицима забрањено је, у складу са Законом, да држе код себе друге предмете, осим оних које према одредбама члана 8. овог правилника и одобрењу руководиоца Установе могу да имају код себе.
- У случају сумње да осуђено лице има или код себе држи забрањене предмете, службено лице врши претрес, забрањени предмети који се нађу код осуђеног лица одузимају се уз потврду.
- Са одузетим предметима се поступа у складу са чланом 10. овог правилника.

Члан 113.

Осуђена лица пажљиво чувају задужену имовину (одјећу, обућу, постељину, алат, машине, инвентар Установе и друго).

Члан 114.

Проузроковану штету осуђено лице дужно је да надокнади у складу са општим прописима о накнади штете и овим правилником.

Члан 115.

Дисциплинским прекршајем сматра се поступање супротно одредбама овог правилника и узеће се у обзир приликом одобравања погодности осуђеним лицима одговорним за дисциплински прекршај.

Члан 116.

- За одржавање реда и дисциплине према осуђеним лицима могу се примјењивати само мјере предвиђене Законом, а у границама нужним за нормално функционисање и безбједност Установе.
- Радници службе обезбјеђења могу употријебити средства принуде у складу са Законом, ради савлађивања отпора осуђених лица која поступају супротно Закону и другим прописима донесеним на основу Закона.
- Употреба средстава принуде мора бити сразмјерна степену опасности и изазваном ризику

Члан 117.

- Осуђена лица која континуирано нарушавају безбједност Установе и угрожавају безбједност других осуђеника и имовине, те због својих поступака представљају опасност за безбједност Установе могу се издвојити из васпитног колектива у одјељење са максималним обезбјеђењем и интензивним програмом поступања, у складу са Законом.
- Спровођење мјере интензивног програма поступања врши служба третмана у сарадњи са службом обезбјеђења.
- Преиспитивање оправданости боравка осуђеног лица у одјељењу са максималним обезбјеђењем и интензивним програмом поступања врши се свака три мјесеца боравка у одјељењу, а само у изузетним случајевима може се вршити и раније.

IX – ИЗРИЦАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ МЈЕРА УСАМЉЕЊА

Члан 118.

- Осуђеном лицу које својим понашањем упорно ремети ред и дисциплину, угрожава безбједност у Установи и представља озбиљну опасност за лица и имовину у Установи, уз претходно мишљење љекара, руководилац Установе може рјешењем одредити мјеру усамљења, у трајању до два мјесеца.

Иницијативу за изрицање мјере усамљења, која треба да садржи образложење, може дати групни васпитач осуђеног лица, служба третмана или служба обезбјеђења.

- У посебним случајевима, када нису престали разлози за примјену мјере усамљења, мјера усамљења може бити продужена, с тим да укупно вријеме усамљења не може трајати дуже од 120 дана непрекидно.

Члан 119.

- На рјешење руководиоца Установе којим је изречена мјера усамљења може се изјавити жалба министру правде у року од три дана од дана пријема рјешења.
- Жалба не одлаже извршење рјешења.
- Рјешење донесено по жалби је коначно и против њега се не може покренути управни спор.

Члан 120.

- Мјера усамљења може се обуставити и прије истека времена на које је одређена, ако се утврди да су престали разлози због којих је одређена или када се по налазу љекара утврди да је даље усамљење штетно по здравље осуђеног лица.
- Рјешење о укидању мјере усамљења доноси руководилац Установе.

Члан 121.

- Осуђено лице према коме је изречена мјера усамљења за вријеме трајања мјере држи се одвојено од осталих осуђених лица и заједничког начина извршења казне затвора и заједничких активности.
- Мјера усамљења извршава се у просторији која је намијењена за ту сврху.

Члан 122.

- Просторија у којој се извршава мјера усамљења треба да има најмање 10 кубних метара простора и да се загријава у складу са климатским условима.
- Прозор на просторији треба да буде довољно велик да омогућава осуђеном лицу читање при дневној свјетлости у уобичајеним условима.
- Вјештачко освјетљење мора да задовољава техничке стандарде.

Члан 123.

- Просторија у којој се извршава мјера усамљења има лежај са постељином, сто, столицу, ормарић за смјештај прибора за личну хигијену (пешкир, сапун, четкица за зубе) и адекватну вентилацију.
- Сто, столица и ормарић су причвршћени за под, односно зид просторије.
- Санитарни чвор и текућа вода су доступни осуђеном лицу у свако доба дана.

Члан 124.

На вратима просторије за извршење мјере усамљења налази се уграђен контролни отвор који обезбјеђује потпуни преглед њене унутрашњости, а са унутрашње стране налази се прекидач за сигнални уређај, који служи осуђеном лицу за позивање дежурног радника службе обезбјеђења.

Члан 125.

- За вријеме извршења мјере усамљења осуђеном лицу омогућује се да чита књиге и штампу, те да упућује и прима писмена.
- За вријеме боравка у просторији за извршење мјере усамљења осуђеном лицу може се дозволити да пуши, под условом обезбјеђивања потребног надзора, утврђеног ради безбједносних разлога.

Члан 126.

- За вријеме извршења мјере усамљења осуђеном лицу се омогућава боравак на свјежем ваздуху (шетња) у трајању до два часа дневно.
- За вријеме извршења мјере усамљења, питања исхране, промјене и прања одјеће и постелине, коришћења кантине, поподневног одмора, и друга битна питања утврђују се Дневним распоредом активности, који доноси руководилац Установе.
- Одржавање личне хигијене осуђеном лицу се омогућава као и за друга осуђена лица.
- Осуђено лице за вријеме извршења мјере усамљења сам одржава хигијену у просторији.

Члан 127.

Прије смјештаја у просторију за извршење мјере усамљења, осуђено лице се детаљно претреса, којом приликом му се одузимају сви предмети и ствари које би могле бити

употријебљене за самоповређивање, напад на друго лице, оштећење инвентара или за вршење других недозвољених радњи.

Члан 128.

- За вријеме трајања мјере усамљења, осуђено лице свакодневно посјећују здравствени радник и васпитач, а лекар и руководилац Установе једанпут седмично.
- О извршеним обиласцима осуђеног лица према коме је изречена мјера усамљења води се евиденција.

X – МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ ОСУЂЕНИХ ЛИЦА

Члан 129.

- Осуђено лице одговорно је за штету коју намјерно или крајњом непажњом проузрокује и дужно је да штету надокнади.
- Штету насталу у побуни осуђена лица, учесници побуне, дужни су да надокнаде солидарно, ако се не може утврдити појединачна одговорност осуђеног лица.
- Осуђено лице дужно је да надокнади штету коју је проузроковало усљед бјекства и у другим случајевима утврђеним законом.

Члан 130.

- Постојање штете и њену висину утврђује комисија, коју формира руководилац Установе.
- Комисију чине предсједник и два члана који имају замјенике.
- Прије доношења рјешења о накнади штете осуђено лице ће се обавезно саслушати и прикупиће се други докази на основу којих ће се оцијенити да ли је штета причињена намјерно, односно грубом непажњом, из нехата или усљед више силе.
- Ако је штета причињена намјерно или грубом непажњом, руководилац Установе ће донијети рјешење о накнади штете, а ако је штета учињена из нехата или усљед више силе, неће се доносити рјешење о накнади штете, већ ће се настала штета записником констатовати, а вриједност настале штете отписати.

Члан 131.

- Рјешење о накнади штете доноси руководилац Установе, на основу записника комисије.
- Рјешење о накнади штете извршава се на терет средстава осуђеног лица.
- Против рјешења о накнади штете осуђено лице има право жалбе министру правде у року од осам дана од дана пријема рјешења.
- Ако осуђено лице одбије да плати штету, Установа може своја потраживања остварити тужбом за накнаду штете код надлежног суда
- XI – ПОГОДНОСТИ И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО КОРИШЋЕЊЕ

Члан 132.

- У зависности од постигнутог степена преваспитања, понашања, залагања и резултата у радном и образовном програму, активног учешћа у културно-просвјетном раду, спортским и другим корисним активностима у Установи, руководилац Установе или лице које он овласти осуђеном лицу може додјелјивати погодности.

- Осуђено лице може користити погодности у складу са Законом, прописима донесеним на основу Закона и инструкцијама надлежних органа.
- Погодности у смислу става овог члана могу бити: а) погодности које се користе у кругу Установе и

б) погодности које се користе ван круга Установе.

Члан 133.

Погодности које се користе у кругу Установе су:

- коришћење властитог радио и ТВ пријемника,
- уређење животног простора личним стварима,
- чешће примање посјета и пакета,
- додјелјивање награда у новцу или стварима,
- продужен боравак у заједничким просторијама (библиотека, дневни боравак, игралиште и други простори за коришћење слободног времена),
- продужен боравак на свјежем ваздуху (шетња),
- незакључавање просторија за смјештај и боравак,
- премјештај у друго одјељење у Установи са блажим режимом, који се састоји у премјештају осуђеног лица из једног одјељења у друго унутар Установе (из затвореног у полуотворено, односно из полуотвореног у отворено),
- пријем посјете без надзора у просторијама за посјете у Установи,
- пријем посјете без присуства осталих осуђених лица у посебним просторијама Установе,
- боравак са брачним или ванбрачним другом у посебној просторији и
- друге сличне погодности које одреди руководицац Установе.

Члан 134.

- Погодности које се користе ван круга Установе су:

- слободан излаз ван круга Установе у трајању до 24 часа након сваких седам дана проведених у Установи на издржавању казне затвора (четири пута у току мјесеца, који се по правилу користе у нерадне дане),
- слободан излазак у град у чијем је сједишту Установа у трајању до пет часова у једном мјесецу,
- допуст до шест дана у току једне године издржавања казне затвора, који се додјелује искључиво као награда за добро понашање и владање,
- ванредни допуст до седам дана у току једне године издржавања казне затвора у случају тешке болести или смрти члана уже породице, елементарних непогода и тешких социјалних случајева,
- слободан излаз до два дана у току једне године издржавања казне затвора за вјерске празнике,
- слободан излаз један дан у току једне године издржавања казне затвора за празнике Републике Српске, односно Босне и Херцеговине и
- годишњи одмор у кругу породице.

- Уз молбу за допуст из става 1. тачка г) овог члана осуђено лице мора приложити оригиналну документацију издату од надлежног органа или копију оригиналне документације овјерену од стране надлежног органа у вези са разлогом због којег тражи допуст.
- Погодности из става 1. т. а), б), д), ђ) и е) овог члана су редовне, а погодност из тачке г) је ванредна погодност и одобрава се само у изузетним случајевима.

Члан 135.

(1) Вријеме издржане казне затвора, у складу са одредбама Закона, као основ за одобравање погодности рачуна се:

- а) за лица која се приводе на издржавање казне затвора са слободе преостали дио неиздржане казне (вријеме проведено у притвору се не урачунава) и
- б) за лица која се сама јаве на издржавање казне затвора или се приводе из притвора вријеме проведено у притвору урачунава се у услове за одобравање погодности.

Члан 36.

- У случају када осуђено лице има двије или више правоснажно изречених казни затвора које нису уједињене, висина изречене казне затвора рачуна се као кумулативни збир казни.
- Поред услова за одобравање редовних погодности прописаних Законом, као критеријуми за одобравање погодности сматрају се:

- а) понашање осуђеног лица од почетка издржавања казне затвора,
- б) однос према раду, средствима рада и постигнутим резултатима рада,
- в) однос према културно-просвјетном раду и ангажовање у слободним активностима,
- г) врста кривичног дела и става социјалне средине према осуђеном лицу и ранија осуђиваност,
- д) социјално и здравствено стање чланова уже породице и здравствено стање осуђеног лица,
- ђ) висина изречене казне затвора и дужина боравка у Установи,
- е) васпитни ефекат погодности које се одобравају осуђеном лицу,
- ж) однос осуђеног лица према службеним лицима, другим осуђеним лицима и однос према члановима уже породице и
- з) изречене дисциплинске казне у току издржавања казне затвора,
- и) податак о евентуалном вођењу нових кривичних поступака.

Члан 137.

Врста погодности, начин коришћења и дужина трајања погодности одређује се према класификационој групи у коју је распоређено осуђено лице.

Члан 138.

- Све погодности које се користе ван круга Установе одобрава руководилац Установе или лице које он овласти, на приједлог службе третмана.
- Приједлози службе третмана засновани су на оцјенама донесеним на састанцима микротима.
- Руководилац Установе одлучује о потреби одређивања и укидања надзора и мјера

забране.

- Надзор је обавезан за осуђена лица из члана став 2. Закона.
- Погодности које се користе у кругу Установе одобрава руководилац службе третмана, на приједлог групног васпитача, у складу са критеријумима из члана став 2. овог правилника.

Члан 139.

- Коришћење погодности ван круга Установе може се за одређени период ускратити у изузетним случајевима, а нарочито у случају епидемије или када то налажу интереси безбједности.
- Осуђено лице коме је изречена дисциплинска казна упућивања у самицу губи могућност додјељивања и коришћења погодности ван Установе за вријеме које одреди дисциплинска комисија, а које не може бити краће од три, нити дуже од шест мјесеци, рачунајући од дана издржане, опроштене или застарјеле дисциплинске казне самице.
- Осуђено лице коме је изречена дисциплинска казна упућивања у самицу због бјекства губи могућност додјељивања и коришћења погодности за вријеме које не може бити краће од годину дана, рачунајући од дана издржане, опроштене или застарјеле дисциплинске казне самице.
- Вријеме за које осуђено лице губи могућност додјељивања погодности одређује дисциплинска комисија приликом изрицања дисциплинске казне.
- Погодности које се користе ван круга Установе могу се додјељивати радно способном осуђеном лицу које за вријеме издржавања казне затвора није радно ангажовано из објективних разлога (немогућност Установе да осуђеном лицу обезбиједи адекватно радно ангажовање), и то погодности предвиђене за нижу класификациону групу од оне у коју је то лице класификовано.
- Осуђеним лицима која се нису позитивно изјаснила за своје радно ангажовање не могу се одобравати погодности које се користе ван круга Установе.
- Ако се погодност ван Установе одобрава лицу које је осудио Суд Босне и Херцеговине, о томе се одмах, а најкасније до почетка коришћења погодности обавјештава Министарство правде Босне и Херцеговине.
- У лични лист осуђеног лица евидентирају се одобрене или ускраћене погодности, датум, врста и трајање погодности, као и лице које је одобрило погодност.

Члан 140.

- За осуђена лица на која се односе одредбе из члана 5 став 1. Закона, као и за друга осуђена лица када се процијени да би боравак осуђеног лица на слободи могао изазвати негативне реакције социјалне средине, или је то потребно из разлога безбједности, потребно је прибавити мишљење надлежне полицијске станице.
- Ако је мишљење надлежне полицијске станице негативно, прије доношења коначне одлуке о допушту, управа Установе обавезна је да изврши додатне провјере и консултације на терену уколико су њена сазнања у супротности са достављеним мишљењима.

Члан 141.

- Приликом одлучивања о додјеливању погодности, осим обавезног надзора, руководилац Установе одлучује и о потреби одређивања других мјера надзора у сваком конкретном случају.
- Надзор из става овог члана остварује се путем примјене мјера забране и ограничења прописаних Законом.

(6) У писану дозволу која се издаје осуђеном лицу приликом коришћења погодности ван круга Установе уноси се и врста мјера надзора одређених од руководиоца Установе.

Члан 142.

- Додијелене погодности не могу се спајати нити преносити из једног мјесеца у други, осим погодности из члана 134. став 1. т. а), д) и њ) овог правилника.
- Погодности које се користе ван круга Установе, а које се одобравају на дане, у оправданим случајевима, могу се продужити за вријеме које је потребно за путовање осуђеног лица од Установе до мјеста у којем ће користити погодност.
- Одобрене погодности не могу се користити ван територије Републике Српске, односно Босне и Херцеговине.
- Осуђеним лицима која се премјештају из једне у другу Установу омогућиће се континуитет у коришћењу погодности.

Члан 143.

Приликом додјеле погодности осуђеном лицу које подразумијева излаз ван Установе издаје се писана дозвола.

ХП – ОТПУШТАЊЕ ОСУЂЕНИХ ЛИЦА СА ИЗДРЖАВАЊА КАЗНЕ ЗАТВОРА

Члан 144.

Осуђено лице отпушта се из Установе са издржавања казне затвора на начин одређен Законом.

Члан 145.

- Осуђена лица која се отпуштају на слободу, три дана прије истека казне затвора, смјештају се у просторије одјелења ради припремања за отпуст.
- За вријеме трајања боравка у одјелењу ради припремања за отпуст, Установа измирује све обавезе које има према осуђеном лицу (исплата накнаде за рад, предаја личних ствари, новчана уштеђевина и друго), а од осуђеног лица се узима писана изјава о томе да ли има каквих потраживања од Установе (новчаних или других), а ако их има, из ког су основа.
- Изјава из става 2. овог члана даје се пред овлашћеним радником Установе и потписују је осуђено лице, овлашћени радник и два свједока који су присуствовали давању изјаве.

Члан 146.

- Прије отпуштања из Установе осуђено лице обавезно прегледа лекар Установе и податке о утврђеном здравственом стању уписује у здравствени картон осуђеног лица.
- На лични захтјев, осуђеном лицу се предаје оригинална здравствена документација (налази, отпусне листе и сл.) из здравственог картона, уз обавезу сачињавања копија, које се одлажу у здравствени картон осуђеног лица.

- Здравствени картон се не може предати осуђеном лицу, нити копирати на његов захтјев.

Члан 147.

Осуђено лице које се отпушта са издржавања казне затвора дужно је у складу са Законом да благовремено раздужи задужена средства рада, а уколико то не учини, надокнадиће Установи стварну вриједност тих средстава.

Члан 148.

- Ако осуђено лице које се отпушта из Установе нема властиту одјећу и обућу, нити средства да их набави, Установа одјећу и обућу даје осуђеном лицу без накнаде.
- Установа по потреби благовремено успоставља контакт са надлежним службама социјалног старања ради обезбјеђивања основних услова за прихват у мјесту боравка лица које се отпушта.

Члан 149.

Осуђеним лицима којима је до ступања на снагу овог правилника било одобрено коришћење погодности ван круга Установе може се омогућити њихово даље коришћење.

Члан 150.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о кућном реду за издржавање казне затвора (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/08).

Члан 151.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.